

Protokół z XVI posiedzenia Komitetu Monitorującego Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027
15 maja 2025 r., Warszawa

ROZPOCZĘCIE POSIEDZENIA

Posiedzenie Komitetu Monitorującego otworzył Zastępca Przewodniczącego Komitetu – Pan Jarosław Orliński, Dyrektor Departamentu Programów Infrastrukturalnych w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej. W spotkaniu uczestniczyli członkowie, obserwatorzy, przedstawiciele KE oraz osoby na zaproszenie przewodniczącego Komitetu. Porządek posiedzenia stanowi załącznik nr 1. Lista osób uczestniczących w posiedzeniu stanowi załącznik nr 2.

STAN REALIZACJI PROGRAMU FENIKS

Pan Dyrektor Orliński, IZ FEnIKS, wyjaśnił, że przyspieszona organizacja posiedzenia wynika z potrzeby przyjęcia kryteriów dla naborów powodziowych, zgodnie z procedowaną zmianą programu. Poinformował, że negocjacje z KE są na ostatniej prostej i wyraził nadzieję, że niebawem otrzymamy decyzję przyjmującą program i będziemy mogli niezwłocznie uruchomić nabory na inwestycje w zakresie odbudowy.

Pan Dyrektor Orliński zaprezentował stan realizacji programu. Zakontraktowaliśmy ponad 36 mld zł dofinansowania UE, tj. już ponad 41,5% dostępnej alokacji¹ oraz certyfikowaliśmy 7,3 mld zł wydatków kwalifikowalnych. Od ostatniego posiedzenia KM FEnIKS, które odbyło się 27 stycznia 2025 r., zostało ogłoszonych 10 nowych naborów wniosków, na łączny budżet 1,1 mld zł.

Kontraktacja na koniec 2025 r. powinna wynieść ok. 59 mld zł, co będzie stanowić prawie 70% dostępnego budżetu FEnIKS, z czego 28 mld zł w samym bieżącym roku. Na koniec 2025 r. zgodnie z planami przyjętymi dla wszystkich programów, certyfikacja będzie na poziomie ok. 17% alokacji programu².

Pani Anna Tołubińska, Zastępca Dyrektora DPI, IZ FEnIKS, omówiła wybrane wskaźniki rzeczowe szacowane na podstawie umów, jak również dane dotyczące stanu osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu zaplanowanych do realizacji w programie FEnIKS.

Prezentacja IZ FEnIKS dot. stanu realizacji Programu stanowi załącznik nr 3.

Projekt kryteriów wyboru projektów – działanie FENX.03.01 Transport miejski

Typy projektów:

- tabor autobusowy i trolejbusowy

¹ kontraktacja podawana jest bez kwoty elastyczności

² razem z kwotą elastyczności

Pani Joanna Lech, Dyrektor CUPT przedstawiła prezentację dotyczącą kryteriów dla działania 3.1.

Prezentacja CUPT stanowi załącznik nr 4.

DYSKUSJA:

Pan Edward Maniura, Związek Miast Polskich, przedstawił propozycję jednego z miast (m. Koszalin) by podwyższyć pułap dla jednostek samorządu terytorialnego tj. przesunąć granicę z 50 tys. do 100 tys. mieszkańców.

W odpowiedzi Pani Dyrektor Joanna Świdorska, CUPT, po dopytaniu czy chodzi o kryterium konieczności posiadania/przyjęcia przez gminę SUMP, wyjaśniła, że miasta wojewódzkie posiadają już SUMP. Gminy, które są w ich obszarze też powinny mieć przyjęty ten SUMP. Jeżeli jakieś miasto jest w grupie miast, dla której nie ma obligatoryjnego obowiązku przyjęcia SUMP na moment złożenia wniosku o dofinansowanie, to wtedy miasto dostaje dodatkowe punkty w kryteriach rankingujących, jeżeli ten SUMP jest przyjęty. W przypadku dalszych wątpliwości można skontaktować się indywidualnie z CUPT.

Projekt kryteriów wyboru projektów – działanie FENX.11.02 Odbudowa uszkodzonej lub zniszczonej infrastruktury w zakresie budynków użyteczności publicznej

Typy projektów:

- poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej wraz z instalacją OZE – wsparcie dotacyjne dla uszkodzonej lub zniszczonej infrastruktury z obszarów poszkodowanych przez powódź

Pan Marcin Janiak, Zastępca Dyrektora Departamentu Funduszy Europejskich w MKiŚ, przedstawił prezentację dotyczącą kryteriów dla działania 11.2.

Prezentacja MKiŚ stanowi załącznik nr 5.

DYSKUSJA:

Pan Marek Wysocki, Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami, zapytał o powody, dla których w prezentowanych kryteriach nie ma wskazanego kryterium dotyczącego dostępności. Zadał również pytanie, czy jest to warunek obligatoryjny dla projektów.

Pan Marcin Janiak, MKiŚ, odpowiedział, że kryterium dotyczące dostępności to kryterium horyzontalne, ma wpływ na ocenę każdego projektu. Natomiast bieżąca prezentacja dotyczyła specyficznych kryteriów wyboru.

Projekt kryteriów wyboru projektów – działanie FENX.10.01 Odbudowa infrastruktury wodno-ściekowej

Typy projektów:

- projekty z zakresu odbudowy systemów gospodarki wodno-ściekowej na obszarach poszkodowanych przez powódź

Pani Joanna Książek-Wieder, Dyrektor Departamentu Funduszy Europejskich w MKiŚ, przedstawiła prezentację dotyczącą kryteriów dla działania 10.1.

Prezentacja MKiŚ stanowi załącznik nr 6.

Projekt kryteriów wyboru projektów – działanie FENX.11.01 Odbudowa infrastruktury do zaopatrzenia w wodę do spożycia

Typy projektów:

- samodzielne projekty dotyczące odbudowy systemów zaopatrzenia w wodę do spożycia na obszarach poszkodowanych przez powódź

Pani Dyrektor Joanna Książek-Wieder, MKiŚ, przedstawiła prezentację dotyczącą kryteriów dla działania 11.1.

Prezentacja MKiŚ stanowi załącznik nr 6.

Pani Joanna Gajda-Sobieszczańska, IZ FEniKS, poinformowała o konieczności zmiany metodyki w zakresie kryteriów wyboru projektów. Ponadto do członków KM skierowała prośbę, aby w sytuacji gdyby w toku negocjacji z Komisją Europejską i prac nad szczegółowym opisem priorytetów programu FEniKS (SZOP) zmieniła się numeracja priorytetów i działań, IZ FEniKS mogła dokonać modyfikacji numeracji (jako poprawki technicznej) bez konieczności ponownego przedkładania zmian w tym zakresie do akceptacji KM. Zapewniła, że IZ FEniKS powiadomi o wprowadzonych zmianach członków Komitetu.

DYSKUSJA:

Pan Grzegorz Chocian, Polskie Towarzystwo Gospodarcze, poprosił o wypracowanie listy dokumentów stanowiących dowody dla potrzeb ustalania spełniania norm DNSH.

Pan Dyrektor Jarosław Orliński poprosił o podjęcie działań w tym zakresie przez Grupę roboczą do spraw stosowania zasady nieczynienia poważnych szkód („zasada DNSH”) w ramach FEniKS.

Pan Wojciech Szymalski, Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju, zaproponował, aby uczulić beneficjentów i dodatkowo informować o zasadach stosowania wytycznych ws. DNSH.

Pani Agnieszka Knap, NFOŚiGW, odniosła się do wcześniejszych wypowiedzi i przekazała szczegółowe wyjaśnienia dotyczące stosowania zasady DNSH. Jednocześnie zapewniła, że omawiany obszar jest monitorowany i weryfikowany na poziomie Instytucji Wdrażającej.

SPRAWY RÓŻNE i podsumowanie posiedzenia

1. Pani Dyrektor Joanna Książek-Wieder, MKiŚ, przedstawiła założenia nowego programu „Moja woda” do realizacji w ramach Działania FENX.02.04 Adaptacja do zmian klimatu, zapobieganie klęskom i katastrofom. Prezentacja MKiŚ stanowi załącznik nr 6.

Pani Oksana Zikuna z Komisji Europejskiej wyraziła poparcie dla zaproponowanego nowego obszaru „Moja Woda”. Jednocześnie wskazała, że dany obszar wpisuje się w nowe popowodziowe priorytety w ramach FEnIKS.

Pan Marian Błachut z Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych również podziękował za nową inicjatywę. Zwrócił się z pytaniem, czy program będzie skierowany do mieszkańców całej Polski, czy będzie ograniczony do terenów gmin dotkniętych zeszłoroczną powodzią. Zapytał również, jaka instytucja będzie realizowała zadania przedmiotowego Programu.

Pani Joanna Książek-Wieder, MKiŚ, wyjaśniła, że Program Moja Woda 2.0 będzie wykorzystywał sprawdzoną już formułę, tj. środki będą dystrybuowały Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, jako beneficjenci projektów grantowych. Wyjaśniła, że zgodnie z założeniami zakres terytorialny programu będzie ogólnopolski (problem suszy dotyczy całego kraju). Jednocześnie Pani Joanna Książek-Wieder wskazała, że istnieje możliwość uruchomienia dodatkowych środków na analogiczne działania w ramach projektów popowodziowych, niemniej jednak kwestia wymaga głębszej analizy i dyskusji.

Pan Grzegorz Chocian, Polskie Towarzystwo Gospodarcze, ponowił apel, aby w zakresie budowli hydrotechnicznych do dofinansowania dopuszczone były również obiekty modernizowane, a nie tylko remontowane.

Pan Dyrektor Orliński, IZ FEnIKS, wskazał, że zmiana w tym zakresie wymaga negocjacji z KE na poziomie Instytucji Koordynującej, ponieważ odpowiednie zapisy zawarte są w Umowie Partnerstwa.

Pani Dorota Korenicka-Zabad, Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej, zadała pytanie, czy wobec planowanych nowych zadań przewidywana jest zmiana linii demarkacyjnej.

Pan Dyrektor Orliński, IZ FEnIKS, podkreślił, że aktualnie podchodzimy bardzo elastycznie do linii demarkacyjnej. Zaznaczył, że projekty te będą realizowane przez regiony za pośrednictwem WFOŚiGW przy udziale środków krajowych.

Pani Joanna Książek-Wieder, MKiŚ, uzupełniła, że w omawianym przypadku ostatecznym odbiorcą będzie osoba fizyczna, a programy regionalne takiego wsparcia nie przewidują. A zatem na chwilę obecną nie ma potrzeby

ustanawiania linii demarkacyjnej, bowiem nie ma odpowiednika omawianego wsparcia w regionalnych programach operacyjnych.

2. Pani Dyrektor Joanna Książek-Wieder, MKiŚ, omówiła projekt kryteriów w zakresie typu projektu: zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych – projekty wybierane w sposób konkurencyjny. Prezentacja MKiŚ stanowi załącznik nr 6.
3. Pani Dyrektor Joanna Książek-Wieder, MKiŚ, zaprezentowała planowaną zmianę kryteriów do typów projektów: wsparcie zrównoważonych systemów gospodarowania wodami opadowymi z udziałem zieleni/zielono-niebieskiej infrastruktury/rozwiązań opartych na przyrodzie (FENX 01.02.01 oraz FENX 02.04.01). Prezentacja MKiŚ stanowi załącznik nr 6.
4. Pani Barbara Oman-Burakowska, IZ FEnIKS, przedstawiła zbiorczą informację za 2024 r. o zgłoszeniach dotyczących niezgodności projektów (operacji) lub działań (beneficjentów lub instytucji) z KPP/KPON. Przypomniała, że obowiązek corocznego informowania Komitetu Monitorującego o otrzymanych zgłoszeniach wynika z wytycznych MFiPR dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027. Pani Barbara Oman-Burakowska, opierając się na danych pozyskanych od: Wydziału Nieprawidłowości w DPI, instytucji pośredniczących i wdrażających, Rzecznika Funduszy Europejskich i Rzecznika Praw Obywatelskich, poinformowała Członków KM o tym, że w 2024 r. do IZ FEnIKS wpłynęły 2 zgłoszenia wskazujące na ewentualne naruszenie KPP i KPON, ale żadne z tych zgłoszeń nie odnosiło się do projektów lub działań realizowanych z udziałem środków FEnIKS.
5. Pani Małgorzata Kołodziej-Nowakowska, Polskie Towarzystwo Elektrociepłowni Zawodowych, omówiła stanowisko Polskiego Towarzystwa Energetyki Ciepłej dotyczące wsparcia inwestycyjnego dla ciepłownictwa systemowego w FEnIKS. Prezentacja stanowi załącznik nr 7.

Pan Dyrektor Marcin Janiak, MKiŚ, podsumował, że rekomendacje Ministerstwa Klimatu i Środowiska dla Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dotyczące wsparcia dla ciepłownictwa systemowego, będące przedmiotem wystąpienia PTEC, należy traktować jako punkt wyjścia do dalszych dyskusji na ten temat. Następnie przytoczył fragment pisma, w którym NFOŚiGW poinformował MKiŚ o ryzyku niewykorzystania środków FEnIKS na działanie FENX.02.01 *Infrastruktura ciepłownicza*, z uwagi na niską jakość składanych wniosków, niewystarczające zainteresowanie naborami ze strony wnioskodawców oraz niewielkie wartości projektów. Zasugerował, że może to wskazywać na ograniczone możliwości finansowe spółek ciepłowniczych również do późniejszego inwestowania w źródła wytwórcze, aby osiągnąć status efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego. Z tego względu Dyrektor Janiak zaproponował zwiększenie zaangażowania przedstawicieli Izby

Gospodarczej Ciepłownictwo Polskie oraz PTEC do wsparcia małych spółek ciepłowniczych w przygotowywaniu projektów, które mogłyby być złożone i dofinansowane z FEnIKS. W innym wypadku niskie wykorzystanie środków w tym obszarze może spowodować niespełnienie zasady n+3, co z kolei oznacza utratę części alokacji.

Pan Dyrektor Janiak przypomniał o niemożności finansowania kotłów elektrodowych zgodnie z unijnymi regulacjami w zakresie pomocy publicznej, co zostało potwierdzone w stanowisku UOKiK. Wsparcie biogazu i biometanu stanowi priorytet dla MKiŚ, obszar ten jest wspierany w działaniu FENX.02.02 *Rozwój OZE* oraz w ramach Funduszu Modernizacyjnego. Dyrektor Janiak wskazał także na zamiar skierowania wsparcia doradczego ze strony MKiŚ do małych spółek ciepłowniczych w ramach planowanego rozszerzenia Projektu Doradztwa Energetycznego o element doradztwa dla ciepłownictwa.

W odpowiedzi Pani Małgorzata Kołodziej-Nowakowska, Polskie Towarzystwo Elektrociepłowni Zawodowych, poinformowała, że zwróci się do IGCP z propozycją wspólnego zbadania kwestii tego, co w małych systemach ciepłowniczych stanowi problem w aplikowaniu o środki i przedstawi możliwe rozwiązania. Ponadto przedstawicielka PTEC doceniła pomysł wsparcia doradczego dla ciepłownictwa, a także poprosiła MKiŚ o udostępnienie stanowiska UOKiK w sprawie kotłów elektrodowych.

6. Pan Grzegorz Chocian, Polskie Towarzystwo Gospodarcze, poparł postulat przedstawiony w prezentacji PTEC dotyczący finansowania zagospodarowania biomasy ze środków Unii Europejskiej do celów wytwarzania energii cieplnej, podkreślając, że inne technologie OZE pochodzą głównie z importu z Chin. Natomiast według ostatnich doniesień agencji prasowej Reuters wykryto nieprawidłowości w falownikach energii słonecznej OZE pochodzących z Chin. Zatem wykorzystanie biomasy pozwoli także zadbać o nasze bezpieczeństwo gospodarcze.
7. Pan Jarosław Orliński, IZ FEnIKS, poinformował, że w czerwcu br. planowane jest podejmowanie przez KM FEnIKS uchwał w trybie obiegowym. Kolejne stacjonarne posiedzenie zaplanowano na 23 października 2025 r.

PRZYJĘTE UCHWAŁY – ZAŁĄCZNIK NR 8

Uchwały przyjmowane są zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy członków – **kworum wynosi 23 osoby.**

[UCHWAŁA NR 3/2025](#) Komitetu Monitorującego z 15 maja 2025 r. w sprawie przyjęcia specyficznych kryteriów wyboru projektów dla działania 3.1 (typ projektu: tabor autobusowy i trolejbusowy) Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027

- w głosowaniu wzięło udział 30 osób uprawnionych do głosowania, za przyjęciem 29, 1 osoba wstrzymała się od głosu.

UCHWAŁA NR 4/2025 Komitetu Monitorującego z 15 maja 2025 r. w sprawie przyjęcia specyficznych kryteriów wyboru projektów dla działania 11.2 (typ projektu: Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej wraz z instalacją OZE – wsparcie dotacyjne dla uszkodzonej lub zniszczonej infrastruktury z obszarów poszkodowanych przez powódź) Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027

- w głosowaniu wzięło udział 30 osób uprawnionych do głosowania, za przyjęciem 30.

UCHWAŁA NR 5/2025 Komitetu Monitorującego z 15 maja 2025 r. w sprawie zmiany Metodyki i horyzontalnych kryteriów wyboru projektów Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027

- w głosowaniu wzięły udział 32 osoby uprawnione do głosowania, za przyjęciem 28, 4 osoby wstrzymały się od głosu.

UCHWAŁA NR 6/2025 Komitetu Monitorującego z 15 maja 2025 r. w sprawie przyjęcia specyficznych kryteriów wyboru projektów dla działania 10.1. (typ projektu: Projekty z zakresu odbudowy systemów gospodarki wodno-ściekowej na obszarach poszkodowanych przez powódź) Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027

- w głosowaniu wzięło udział 30 osób uprawnionych do głosowania, za przyjęciem 27, 3 osoby wstrzymały się od głosu.

UCHWAŁA NR 7/2025 Komitetu Monitorującego z 15 maja 2025 r. w sprawie przyjęcia specyficznych kryteriów wyboru projektów dla działania 11.1 (typ projektu: Samodzielne projekty dotyczące odbudowy systemów zaopatrzenia w wodę do spożycia na obszarach poszkodowanych przez powódź) Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027

- w głosowaniu wzięło udział 31 osób uprawnionych do głosowania, za przyjęciem 28, 3 osoby wstrzymały się od głosu.

ZAŁĄCZNIKI:

1. Porządek posiedzenia
2. Lista uczestników XVI posiedzenia KM FEnIKS 2021-2027
3. Prezentacja Instytucji Zarządzającej FEnIKS dot. stanu realizacji Programu
4. Prezentacja Centrum Unijnych Projektów Transportowych
5. Prezentacja Ministerstwa Klimatu i Środowiska dot. sektora energii
6. Prezentacja Ministerstwa Klimatu i Środowiska dot. sektora środowiska
7. Prezentacja PTEC dot. ciepłownictwa systemowego

8. Przyjęte uchwały